**Europos Parlamentas**
2019-2024

*Biudžeto kontrolės komitetas*

**2023/2173(DEC)**

14.12.2023

# PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo
(2023/2173(DEC))

Biudžeto kontrolės komitetas

Pranešėjas: Michal Wiezik

## TURINYS

**Psl.**

1. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO .....3

2. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO .....5

3. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS.....7

# 1. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO

**dėl Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo**
**(2023/2173(DEC))**

*Europos Parlamentas*,

– atsižvelgdamas į Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų galutines metines ataskaitas,

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2022 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES bendrųjų įmonių kartu su bendrųjų įmonių atsakymais[1],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2022 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[2],

– atsižvelgdamas į Tarybos 2024 m. vasario ... d. rekomendaciją dėl patvirtinimo, kad Bendroji įmonė įvykdė 2022 finansinių metų biudžetą (00000/2024 – C9-0000/2024),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 319 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[3], ypač į jo 71 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014[4], ypač į jo 26 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 2019/887 dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 71 straipsnyje, pavyzdinio finansinio reglamento[5],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

[1] OL C, C/2023/1025, 2023 11 16.
[2] OL C, C/2023/112, 2023 10 12.
[3] OL L 193, 2018 7 30, p. 1.
[4] OL L 427, 2021 11 30, p. 17.
[5] OL L 142, 2019 5 29, p. 16.

– atsižvelgdamas Transporto ir turizmo komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0000/2024),

1. patvirtina Netaršios aviacijos bendrosios įmonės vykdomajam direktoriui, kad Bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžetas įvykdytas / atideda savo sprendimo, kuriuo Netaršios aviacijos bendrosios įmonės vykdomajam direktoriui patvirtinama, kad bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžetas įvykdytas, priėmimą;

2. išdėsto savo pastabas toliau pateikiamoje rezoliucijoje;

3. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą ir rezoliuciją, kuri yra neatskiriama jo dalis, Netaršios aviacijos bendrosios įmonės vykdomajam direktoriui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

## 2. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO SPRENDIMO

**dėl Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų sąskaitų uždarymo (2023/2173(DEC))**

*Europos Parlamentas*,

– atsižvelgdamas į Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų galutines metines ataskaitas,

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2022 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES bendrųjų įmonių kartu su bendrųjų įmonių atsakymais[1],

– atsižvelgdamas į Audito Rūmų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 287 straipsnį pateiktą 2022 finansinių metų sąskaitų patikimumo ir pagal jas atliktų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo patikinimo pareiškimą[2],

– atsižvelgdamas į Tarybos 2024 m. vasario ... d. rekomendaciją dėl patvirtinimo, kad Bendroji įmonė įvykdė 2022 finansinių metų biudžetą (00000/2024 – C9-0000/2024),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 319 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[3], ypač į jo 71 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės ir panaikinami reglamentai (EB) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 bei (ES) Nr. 642/2014[4], ypač į jo 26 straipsnį,

– atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 2019/887 dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų, nurodytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 71 straipsnyje, pavyzdinio finansinio reglamento[5],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas Transporto ir turizmo komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir

[1] OL C, C/2023/1025, 2023 11 16.
[2] OL C, C/2023/112, 2023 10 12.
[3] OL L 193, 2018 7 30, p. 1.
[4] OL L 427, 2021 11 30, p. 17.
[5] OL L 142, 2019 5 29, p. 16.

energetikos komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0000/2024),

1. pritaria Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų sąskaitų uždarymui / atideda Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų sąskaitų uždarymą;

2. paveda Pirmininkei perduoti šį sprendimą Netaršios aviacijos bendrosios įmonės vykdomajam direktoriui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).

## 3. PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

**su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį (2023/2173(DEC))**

*Europos Parlamentas*,

– atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Netaršios aviacijos bendrosios įmonės 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

– atsižvelgdamas Transporto ir turizmo komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomones,

– atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0000/2024),

A. kadangi Briuselyje įsikūrusi Netaršios aviacijos bendroji įmonė (NA BĮ) įsteigta 2021 m. lapkričio mėn. pagal programą „Europos horizontas“ laikotarpiui iki 2031 m. gruodžio 31 d.[1]; kadangi NA BĮ pakeitė 2007 m. gruodžio mėn. pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų programą (BP 7) dešimties metų laikotarpiui įsteigtą bendrąją įmonę, skirtą aeronautikos srities jungtinei technologijų iniciatyvai įgyvendinti[2] („Švarus dangus 1“), ir perėmė jos teises bei pareigas, 2014 m. gegužės mėn. pastarosios veikimo terminas pagal programą „Horizontas 2020“ buvo pratęstas iki 2024 m. gruodžio 31 d.[3] („Švarus dangus 2“).

B. kadangi NA BĮ yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu veikiantis subjektas, kurio veikla orientuota į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant pertvarkyti aviaciją taip, kad ateityje ji būtų tvari ir klimatui neutrali; kadangi jos narės steigėjos yra ES, kuriai atstovauja Komisija, ir Bendrojo pagrindinio akto[4] I priede išvardytos aviacijos sektoriaus organizacijos; kadangi, be to, NA BĮ turi asocijuotųjų narių, atrinktų paskelbus kvietimus pareikšti susidomėjimą;

C. kadangi tam, kad padidintų skaidrumą, Bendroji įmonė savo metinėse finansinėse ataskaitose turėtų atskleisti atitinkamą informaciją apie narių įnašus programos lygmeniu; kadangi Bendroji įmonė dėl kiekvienos programos, pagal kurią vykdo veiklą, iki metų pabaigos turėtų pateikti visą svarbią informaciją pagal narių kategorijas, įskaitant atitinkamai programai nustatytus teisiškai įpareigojančius įnašų tikslus, gautų įnašų sumą ir teisinių įsipareigojimų sumą;

***Biudžeto ir finansų valdymas***

[1] Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.
[2] Tarybos reglamentas (EB) Nr. 71/2008 dėl BĮ „Švarus dangus 1“ įsteigimo.
[3] Tarybos reglamentas (ES) Nr. 558/2014, kuriuo įsteigiama BĮ „Švarus dangus 2“.
[4] Tarybos reglamentas (ES) 2021/2085, kuriuo pagal programą „Europos horizontas“ steigiamos bendrosios įmonės.

1. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendrosios įmonės metinėse ataskaitose už 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius finansinius metus Bendrosios įmonės finansinė padėtis 2022 m. gruodžio 31 d., jos operacijų rezultatai, jos grynųjų pinigų srautai ir grynojo turto pokyčiai, susiję su tą dieną pasibaigusiais metais, visais esminiais aspektais pateikti teisingai, laikantis jos finansinio reglamento ir Komisijos apskaitos pareigūno priimtų apskaitos taisyklių; pažymi, kad pagal sąskaitas atliktos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

2. pažymi, kad Bendrosios įmonės 2022 finansinių metų galutinį turimą biudžetą (jis apima iš naujo įtrauktus ankstesnių metų nepanaudotus asignavimus, asignuotąsias pajamas ir perskirstymus kitiems metams) sudarė 411,2 mln. EUR (182,6 EUR 2021 m.) įsipareigojimų asignavimų ir 415,3 mln. EUR (189,9 mln. EUR 2021 m.) mokėjimų asignavimų;

3. pažymi, kad BĮ biudžeto dydžio pokyčiai labai priklauso nuo daugiamečių mokslinių tyrimų ir inovacijų programų įgyvendinimo etapo; pažymi, kad 2022 m. BĮ pradėjo įgyvendinti programą „Europos horizontas“, todėl į 2022 m. biudžetą įtrauktas pirmųjų 2022 m. suplanuotų kvietimų teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“ įsipareigojimų biudžetas ir mokėjimų biudžetas, skirtas susijusiems išankstinio finansavimo mokėjimams;

4. pažymi, kad 2022 m. metinėse finansinėse ataskaitose kiekvienos narių kategorijos (ES ir privatieji nariai) pripažintos įnašų sumos labai skiriasi viena nuo kitos; pažymi, kad taip yra todėl, kad ES piniginiai įnašai patvirtinami ir pripažįstami, kai jie sumokami BĮ pradedant įgyvendinti projektą, tačiau narių nepiniginiai įnašai pripažįstami tik patvirtinus patirtas ir deklaruotas projekto įgyvendinimo išlaidas; pažymi, kad Audito Rūmai mano, kad BĮ 2022 m. metinėse finansinėse ataskaitose ne visai tinkamai atskleistas skirtumas tarp pripažintos piniginių įnašų sumos ir nepiniginių įnašų sumos, nes nebuvo pateikta informacija apie BĮ narių teisinius įsipareigojimus metų pabaigoje;

5. pažymi, kad, kalbant apie programą „Horizontas 2020“, 2022 m. pabaigoje BĮ buvo visiškai įsipareigojusi skirti maksimalų ES veiklos įnašą – 1 716 mln. EUR – pagal programą „Horizontas 2020“ pasirašytiems dotacijų susitarimams ir kad iš šios įsipareigotos sumos maždaug 70,1 mln. EUR (arba 4,1 proc.) dar turi būti sumokėta ateinančiais metais projektams, kurie dar turi būti užbaigti; taip pat pažymi, kad privatieji nariai teisiškai įsipareigojo BĮ pagrindinei veiklai suteikti 968,3 mln. EUR vertės nepiniginių įnašų, o papildomai veiklai – 1 223,1 mln. EUR vertės nepiniginių įnašų, t. y. 101,6 proc. minimalaus 2 154,9 mln. EUR tikslo; pažymi, kad 2022 m. pabaigoje visos šios įsipareigotos sumos buvo deklaruotos;

6. pažymi, kad programos „Horizontas 2020“ veiklai vykdyti naujų veiklos įsipareigojimų asignavimų BĮ negavo, nes paskutinį kvietimą teikti pasiūlymus ji buvo užbaigusi iki 2020 m. pabaigos; pažymi, kad veiklos mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 78 proc. (2021 m. – 83 proc.);

7. pažymi, kad daugelio vykdomų programos „Horizontas 2020“ projektų techninė veikla buvo atidėta arba sumažinta dėl COVID-19 ir agresijos karo prieš Ukrainą, todėl šie projektai turėjo būti iš dalies pakeisti arba pratęsti, o galutiniai mokėjimai atidėti iki 2023 m.;

8. kalbant apie programą „Europos horizontas“, pažymi, kad 2022 m. Komisija skyrė

178 mln. EUR piniginių įnašų ir kad BĮ beveik visiškai panaudojo 176 mln. EUR veiklos įnašą išankstinio finansavimo mokėjimams, susijusiems su pirmaisiais pagal tą programą sudarytais susitarimais dėl dotacijų;

9. pažymi, kad 2022 m. pabaigoje BĮ administracinių mokėjimų biudžeto (2 antraštinė dalis) įvykdymo lygis buvo žemas – 54 proc.; pažymi, kad, remiantis BĮ biudžeto ir finansų valdymo ataskaita, tai daugiausia susiję su IT ir ryšių paslaugomis, kurios buvo suteiktos 2022 m. paskutinį ketvirtį ir turėjo būti apmokėtos 2023 m., ir su sumažėjusiomis Komisijos teikiamų paslaugų sąnaudomis;

***Viešieji pirkimai ir darbuotojai***

10. remdamasis NA BĮ 2022 m. konsoliduotąja metine veiklos ataskaita pažymi, kad 2022 m. NA BĮ paskelbė dvi atviras viešųjų pirkimų procedūras, iš kurių pirmoji buvo pradėta siekiant patenkinti jos poreikius, o antroji buvo paskelbta šešių bendrųjų įmonių vardu kaip tarpinstitucinis kvietimas teikti pasiūlymus (valdomos IT paslaugos); be to, pažymi, kad 2022 m. pradžioje NA BĮ sudarė ir pasirašė vienuolika tarpinstitucinių preliminariųjų paslaugų sutarčių komunikacijos srityje po 2021 m. trijų bendrųjų įmonių vardu pradėtos tarpinstitucinės atviro konkurso procedūros;

11. pažymi, kad 2022 m. BĮ etatų plane iš viso buvo 44 statutiniai darbuotojai (laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai) ir kad 2022 m. pabaigoje buvo užimta 40 etatų; pažymi, kad du deleguotųjų nacionalinių ekspertų etatai nebuvo užimti, nes 2023 m. etatų plane numatytas tik 41 etatas ir nėra deleguotųjų nacionalinių ekspertų;

***Valdymo ir kontrolės sistemos***

12. pažymi, kad, kalbant apie programoms „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“ tenkančias išlaidas, *ex post* auditus atliko Komisijos RTD GD Bendroji audito tarnyba; pažymi, kad programos „Horizontas 2020“ išlaidų (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai) atveju BĮ pranešė, kad reprezentatyvusis klaidų lygis yra 1,6 proc. ir likutinis klaidų lygis – 0,4 proc.[5], ir kad programos „Europos horizontas“ *ex post* auditai dar turi būti atlikti, nes pirmieji tarpiniai mokėjimai numatyti tik 2024 m.;

13. pažymi, kad, siekdami įvertinti BĮ veiklos mokėjimų kontrolės priemones, Audito Rūmai atliko atsitiktine tvarka į imtį įtrauktų pagal programą „Horizontas 2020“ 2022 m. atliktų mokėjimų auditą galutinių paramos gavėjų lygmeniu[6]; pažymi, kad vienu atveju Audito Rūmai nustatė ir kiekybiškai įvertino didelę klaidą, atsiradusią dėl per didelių deklaruotų personalo išlaidų, nes paramos gavėjas pateikė išlaidų deklaraciją, pagrįstą į biudžetą įtrauktomis personalo išlaidomis;

14. pažymi, kad 2022 m. pabaigoje Bendroji įmonė buvo parengusi ir įgyvendinusi visapusišką rizika grindžiamą *ex ante* kontrolės metodą, atitinkantį BĮC[7] gaires, atsižvelgdama į su BĮ susijusias rizikos aplinkybes; pažymi, kad šiuo tikslu BĮ nustatė svarbiausius rizikos kriterijus ir jais remdamasi parengė rizika grindžiamą stebėsenos

[5] NA BĮ 2022 m. konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos 4.1.1 skyrius.
[6] Kalbant apie dotacijų mokėjimo operacijas, patikrintas paramos gavėjų lygmeniu, pranešimo apie kiekybiškai įvertinamas klaidas riba yra 1 proc. audituotų išlaidų.
[7] Komisijos RTD GD Bendras įgyvendinimo centras.

metodą; pažymi, kad pagal tokį metodą BĮ galėjo įvertinti kiekvieno projekto ir paramos gavėjo rizikos lygį pagrindiniais projekto įgyvendinimo etapais, pavyzdžiui, rengiant dotacijų susitarimus, atliekant dotacijų susitarimų pakeitimus, teikiant ataskaitas ir atliekant mokėjimus; pažymi, kad šiuo atžvilgiu BĮ taip pat parengė vidaus gaires dėl rizika grindžiamo metodo ir mokė savo darbuotojus jį tinkamai ir nuosekliai taikyti;

15. pažymi, kad Audito Rūmų išsami atrinktų BĮ sustiprintos stebėsenos atvejų analizė atskleidė keletą trūkumų, dėl kurių nebuvo galima vykdyti veiksmingos ir efektyvios stebėsenos; pažymi, kad, pasibaigus nustatytam terminui, sustiprintos stebėsenos žyma nebuvo nei iš naujo nustatyta, nei panaikinta, ir pareigūnas iš naujo nenustatė rizikos lygio po to, kai buvo įgyvendinti kontrolės veiksmai;

16. sutinka su Audito Rūmais, kad Bendroji įmonė turėtų užtikrinti, kad kartu su visais sustiprintos stebėsenos veiksmais būtų imamasi konkrečių kontrolės veiksmų, skirtų nustatytai rizikai mažinti, ir kad jų būtų imamasi iki iš anksto nustatyto termino;

17. pabrėžia, kaip Audito Rūmai, kad konkretaus rizika grindžiamo metodo taikymo dotacijų valdymui svarba BĮ pagal programą „Europos horizontas“ padidėjo;

18. pabrėžia, kad pagal programą „Europos horizontas“ labai keičiasi Bendrosios įmonės paramos gavėjų ir (arba) projektų struktūra, pavyzdžiui, padidėjęs MVĮ, naujų dalyvių ir didesnių konsorciumų skaičius, taip pat nustatytas reikalavimas vykdant veiklą pagal programą „Europos horizontas“ taikyti tik atviro konkurso procedūras, todėl ankstesnėse programose nustatyti rizikos veiksniai gali būti nebeaktualūs ir gali atsirasti naujų rizikos veiksnių;

***Atsižvelgimas į ankstesnių metų pastabas***

19. pažymi, kad „pastabos“ bendrųjų įmonių specialiosiose metinėse ataskaitose iš tiesų yra Audito Rūmų rekomendacijos be laiko nuorodos; pažymi, kad Audito Rūmai kasmet stebi, kaip reaguojama į tas pastabas, ir įvertindami jų statusą kaip neįgyvendinta arba įgyvendinta;

20. pažymi, kad iš trijų Audito Rūmų pastabų (viena 2020 m. ir dvi dėl 2022 m.) dvi yra įgyvendintos; pažymi, kad neįgyvendinta pastaba susijusi su naudojimusi laikinojo įdarbinimo įmonių darbuotojų paslaugomis, o tai Bendroji įmonė pagrindė nustatyto personalo plano apribojimais ir darbo krūviu, susidariusiu dėl lygiagretaus programų „Horizontas 2020“ ir „Europos horizontas“ įgyvendinimo.